

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Pr. 83/17.03.22
CEB

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-1960 din 01.04.2022

La nr. 83 din 17.03.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>778</u>		
" <u>04</u> "	<u>04</u>	<u>2022</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7840 din 30.03.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul fiscal nr.1163/1997 - art.282, art.286 și Legea nr.1056/2000 cu privire la punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal - art.4)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autor nemijlocit este Deputatul în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, „Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative are drept scop modificarea termenului de stabilire a obiectelor impunerii deținute și/sau dobândite de către contribuabili, care urmează a fi incluse în baza de calcul pentru achitarea impozitului pe bunurile imobiliare/impozitul funciar”. Totodată, în notă se mai relevă că „Prin implementarea proiectului de lege se va asigura timp suficient autorităților competente (I.P. Agenția Servicii Publice, Serviciul Fiscal de Stat, autoritățile administrației publice locale) de a întreprinde toate acțiunile necesare ce țin de administrarea impozitului pe bunurile imobiliare/impozitului funciar, inclusiv înmânarea avizelor de plată corespunzătoare și încasarea impozitelor”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Codului fiscal și a Legii nr. 1056/2000 cu privire la punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal. Modificarea vizează stabilirea unei alte date calendaristice de referință pentru determinarea termenului în care urmează să se achite impozitul pe bunurile imobiliare de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător. Actualmente data de referință respectivă este 31 mai a anului fiscal în curs, iar prin proiect se propune instituirea datei de 31 martie a anului fiscal în curs.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

În nota informativă se descrie că proiectul este elaborat în interesul autorităților publice locale. Cu referire la acest aspect, nota relevă următoarele: „în circumstanțele în care primul termen-limită de achitare a impozitului pe bunurile imobiliare/impozitului funciar vizează obligațiile fiscale aferente obiectelor impunerii existente și/sau dobândite de către subiecții impunerii în perioada 1 ianuarie – 31 mai a anului fiscal în curs, serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul autorităților administrației publice locale (în continuare – SCITL) urmează să asigure calcularea obligațiilor respective, inclusiv generarea și expedierea avizelor de plată într-o perioadă de timp foarte restrânsă (doar 15 zile).

Într-un termen la fel de restrâns, SCITL urmează să acorde asistența necesară tuturor contribuabililor care au neclarități legate de avizele de plată recepționate, în vederea asigurării achitării de către aceștia a obligațiilor fiscale până la data de 30 iunie a anului gestionar, inclusiv să încaseze, după caz, plățile în numerar aferente acestora.

De către autoritățile administrației publice locale se indică că termenul este prea restrâns pentru a face posibilă executarea sarcinilor stabilite”.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, redând în acest sens principalele prevederi, elementele noi, precum și modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Referitor la argumentarea economico-financiară a proiectului, la compartimentul 5 din nota informativă sunt specificate următoarele: „Implementarea proiectului de lege nu va afecta acumularea impozitului pe bunurile imobiliare și impozitului funciar la buget și nu va implica alocări suplimentare de resurse financiare”.

Într-o altă ordine de idei, nota nu relatează dacă promovarea proiectului este corelată cu politicile statului în domeniul bugetar-fiscal. Astfel, potrivit art. 131 alin. (4) din Constituție „Orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern”. În acest sens, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 6 din 13.03.2014 a stabilit că „legiuitorul constituent a urmărit necesitatea obținerii acceptului obligatoriu al Guvernului în privința oricăror propuneri legislative sau amendamente care implică majorarea sau reducerea veniturilor, cheltuielilor sau împrumuturilor”.

Totodată, având în vedere că proiectul vizează activitatea autorităților administrației publice locale, în notă nu sunt prezentate date referitoare la consultarea proiectului cu autoritățile respective sau cu reprezentanții acestora.

Prin urmare, se recomandă complinirea notei informative cu date și analize suplimentare referitoare la rezultatele consultării proiectului cu Guvernul și cu autoritățile administrației publice locale.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și nici a entităților publice. Cu toate acestea, urmare a implementării modificărilor propuse, conform notei informative, autoritățile publice locale vor beneficia de un termen mai îndelungat pentru calcularea impozitului pe bunurile imobiliare, generarea și expedierea avizelor de plată pentru impozitul în cauză.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune modificarea Codului fiscal și a Legii nr. 1056/2000 cu privire la punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal. Modificarea vizează stabilirea unei alte date calendaristice de referință pentru determinarea termenului în care urmează să se achite impozitul pe bunurile imobiliare de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător. Actualmente data de referință respectivă este 31 mai a anului fiscal în curs, iar prin proiect se propune instituirea datei de 31 martie a anului fiscal în curs.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și sunt în conformitate cu interesul public. Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori de risc care să genereze riscuri de corupție.

Pentru promovarea mai fundamentată a proiectului se recomandă consultarea prevederilor acestuia cu Guvernul și cu autoritățile administrației publice locale.

30.03.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciu, Inspector principal